

Enligt sändlista

Nytt beslut med skötselplan för naturreservatet Bosarve naturskog, Lye socken, Gotlands kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap. 5 tredje stycket, 6 och 7 §§ miljöbalken fattar länsstyrelsen ett nytt beslut, inklusive en ny skötselplan, för naturreservatet (nedan även kallat reservatet) Bosarve. Naturreservatet har den avgränsning som framgår av heldragen gul linje på bifogad karta och de gränser som är utmärkta i fält.

Beslutet ersätter länsstyrelsens tidigare beslut med skötselplan från den 24 november 1980, dnr 11.121-281-71. Detta innebär att det tidigare beslutet delvis upphävs och de synnerliga skälen för detta specificeras under rubriken ”Synnerliga skäl för delvis upphävande av tidigare beslut”. Det tillkommer även nya skäl för beslutet. Beslutet innebär ingen förändring av naturreservatets geografiska utbredning.

Reservatets namn ändras från Bosarve till ***Bosarve naturskog***.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet Bosarve naturskog är att bevara biologisk mångfald och vårda och bevara värdefulla naturmiljöer.

- Den äldre barrskogen med grova och gamla träd, och inslag av död ved, ska vårdas och bevaras.
- Ett inslag av tall i barrskogens trädskikt ska bibehållas.
- Den hävdade naturliga gräsmarken, bitvis öppen och bitvis trädklädd, ska bevaras och vårdas.
- Reservatet är även ett Natura 2000-område och det ska bidra till att uppnå gynnsam bevarandestatus för naturtyperna taiga (9010), kalkgräsmarker (6210) och trädklädd betesmark (9070).

- Reservatet ska erbjuda livsmiljöer för den flora och fauna som är typisk för de ovan nämnda naturtyperna.

Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet. Besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

Syftet ska uppnås genom:

- Försiktig, naturvårdsinriktad röjning, plockhuggning och luckhuggning.
- Betesdrift i hela reservatet.
- Viss markstörning, t.ex. krattning eller fläckbränning, för att gynna tallföryngring om inte tramp och bete är tillräckligt.
- Anordningar och åtgärder för områdets besökare, t.ex. bänkbord och stängselgenomgångar, samt att hålla stigen i reservatet öppen.

Översiktskarta

© Lantmäteriet, NVDB

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Bosarve naturskog
Kommun	Gotland
Län	Gotland
Natura 2000-beteckning	Bosarve i Lye SE0340026
Lägesbeskrivning	Ca 1,5 km öster om Lye kyrka

Koordinat för mittpunkt (Sweref 99)	6356719, 714012
Fastighet	Lye Bosarve 1:21
Ägarförhållanden	Statligt
Areal	2,5 hektar varav
	1,9 hektar produktiv skogsmark
	0,6 ha hagmark
	0,1 hektar övrigt
Nyttjanderätter m.m.	Avtalsnyttjanderätt för markledning enligt beslutskartan, bilaga 2
Förvaltare	Länsstyrelsen i Gotlands län

Skälen för beslutet

Bosarve naturskog har varit naturreservat i sin nuvarande utbredning sedan 1980.

Bosarve naturskog är en för Gotland ovanligt bördig naturskog vilket har gjort träden grova och högvuxna. Detta gynnar många fåglar som är beroende av boträd. Flera av de grova och gamla träden har dött och är nu värdefulla livsmiljöer för insekter och svampar. Skogstypen i reservatet är kalkbarrskog. Det är en prioriterad skogstyp enligt både den nationella och den regionala strategin för formellt skydd av skog. Skogen hyser en rik marksvampsflora med flera sällsynta arter, varav två ingår i åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP). I reservatet finns en hagmark som också hyser en artrik marksvampsflora med framför allt hagvaxskivlingar och fingersvampar. Här återfinns den sällsynta hagmarkssvampen liten diskroksvamp.

Naturreservatet är ett Natura 2000-område. Natura 2000-området heter Bosarve i Lye. Det har samma avgränsning som reservatet. Ett Natura 2000-område ska bidra till att uppnå en gynnsam bevarandestatus för de ingående naturtyperna och arterna i deras naturliga utbredningsområde. För Bosarve i Lye gäller det naturtyperna kalkgräsmark, taiga och trädklädd betesmark. Av dessa är naturtypen taiga en prioriterad naturtyp. Medlemsstaten ska vidta nödvändiga åtgärder för att bevara Natura 2000-området. Medlemsstaten ska också förhindra att naturtyperna och förutsättningarna för arterna försämrats. Beslutet försäkrar att Natura 2000-området med dess ingående naturtyper bevaras.

Beslutet är en del av att uppfylla den av regeringen antagna strategin för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Denna strategi är Sveriges svar på hur vi ska bidra till att uppfylla den strategiska planen inom konventionen om biologisk

mångfald, målen i EU:s strategi för biologisk mångfald samt målen i vårt nationella miljömålsarbete.

Tabell 1. Prioriterade bevarandevärden

<i>Naturtyper</i>	Gammal högvuxen och grov barrskog med inslag av tall (västlig taiga, 9010). Öppen välhävdd betesmark (kalkgräsmark, 6210).
<i>Strukturer och funktioner</i>	Gamla, grova och högvuxna tallar och granar, hålträd, stående och liggande död ved, välhävdd gräsmark.
<i>Arter</i>	Häckande fåglar, t.ex. spillkråka (NT). Svampar, både marksvampar och epifytiska svampar, till exempel tallticka (NT), slät taggsvamp (EN) och liten diskroksvamp (VU).

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att inom reservatet:

1. uppföra eller utföra byggnad eller anläggning,
2. anlägga väg,
3. dra fram mark- eller luftledning,
4. gräva, schakta, fylla ut, spränga eller på motsvarande sätt påverka mark,
5. anordna upplag,
6. dika, dikesrensa, dämma eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets hydrologi,
7. avverka, upparbeta eller bortföra levande eller dött träd eller buske eller utföra annan skogsvårdsåtgärd,
8. tillföra växtnäringssämne eller använda kemiskt bekämpningsmedel,
9. införa för området främmande växt- eller djurart, t.ex. plantera in träd eller så in blommor.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att inom reservatet:

10. underhålla den markledning som löper igenom reservatet enligt beslutskartan, bilaga 2.

Föreskrifterna ovan ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som framgår av föreskrifterna enligt 7 kap 6 § miljöbalken nedan,
- b) normalt underhåll av den kraftledningsgata som löper söder om reservatet enligt beslutskartan, bilaga 2,
- c) normalt underhåll av landsvägen som löper norr om reservatet, inklusive vägområdet.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

1. röjning och uppmärkning av reservatsgränsen,
2. uppsättning och underhåll av skyltar med information om reservatet,
3. användning och underhåll av området markerat med streckad yta och "P" i beslutskartan, bilaga 2, för parkering och för besökare,
4. betesdrift eller annan hävd, inklusive uppförande och underhåll av stängsel, grindar och stängselgenomgångar,
5. naturvårdsinriktad röjning, plockhuggning, luckhuggning och hamling,
6. småskalig markstörning, t.ex. krattning eller fläckbränning, för att gynna tallföryngring,
7. användning av nödvändiga beprövade metoder i syfte att bekämpa invasiva arter,
8. användning av nödvändiga beprövade skötselmetoder i syfte att bevara naturvärden och kompensera för förlust av naturvärden som hotas av invasiva arter,
9. uppförande och underhåll av faciliteter för besökare, t.ex. bänkbord, på den yta som är avsedd för parkering, samt att bänkbord även placeras i hagmarken,
10. åtgärder för att hålla öppen den stig som löper genom reservatet från nordväst till sydost,
11. undersökning och dokumentation av mark, vegetation samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte.

Fastställelse av skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 3, för naturreservatets långsiktiga vård.

Beskrivning av ärendet

Ärendets beredning

Reservatets naturvärden, och då främst den högvuxna och mäktiga barrskogen, uppmärksammades redan år 1968 då Skogsstyrelsen föreslog det område som nu utgör fastigheten Lye Bosarve 1:21, som naturreservat. Naturreservatet Bosarve

bildades på denna fastighet den 24 november 1980 (dnr 11.121-281-71). Redan då bedömdes naturreservatet inte tillräckligt stort för att bevara skogens naturvärden och ett avtal om en "skyddskappa" där kalhygge inte fick tas upp skrevs med markägaren till fastigheten som gränsar till reservatet i nordost och varifrån reservatet ursprungligen avstyckades.

Under åren från reservatets bildande har en del inventeringar genomförts i området, främst av marksvamp, och både skogen och hagmarken har visat sig innehålla en artrik marksvampsflora.

Under hösten 2014 började arbetet med att revidera naturreservatets skötselplan. I samband med revideringen, och särskilt eftersom området numera ingår i nätverket Natura 2000, så bedömdes reservatets storlek inte vara tillräckligt för att bevara de skogliga naturvärden som finns i området och för att uppfylla syftet med reservatet. En översiktlig inventering gjordes av naturvärdena runt omkring reservatet och kontakt togs med markägaren på fastigheten Lye Bosarve 1:22 i oktober 2014 för att föreslå en utvidgning av reservatet åt nordost. I juni 2015 skickades ett förslag till utvidgning av reservatet, med reviderat beslut och skötselplan, ut till markägaren. I maj 2016 togs åter en kontakt med markägaren som då meddelade att det i dagsläget inte var intressant med ett naturreservat på dennes mark. Den aktuella skogen bedöms nödvändig för upprätthållande av reservatets och Natura 2000-områdets naturvärden, men det är inte nödvändigt att den bevaras med formellt skydd, varför länsstyrelsen valde att inte gå vidare med en utvidgning av reservatet.

År 2017 fortsatte arbetet med revidering av beslut och skötselplan i det befintliga naturreservatet. I slutet av mars och början av april 2018 hölls samråd med Naturvårdsverket om det nya förslaget enligt 26 § förordningen om områdesskydd. Samtidigt lämnade Naturvårdsverket sitt godkännande enligt 24 § i samma förordning. I slutet av april 2018 skickades förslaget till nytt beslut och skötselplan ut på remiss till ägare och innehavare av särskild rätt, berörda myndigheter och föreningar. Fyra yttranden inkom. Hur yttrandena har beaktats i beslut och skötselplan framgår av redogörelsen nedan.

Redogörelse av inkomna synpunkter på beslut och skötselplan

<i>Sakfråga</i>	<i>Framförda synpunkter</i>	<i>Länsstyrelsens bemötande</i>
Gotlands botaniska förening (GBF)		
Övergripande synpunkt	GBF tillstyrker förslaget till nytt beslut och skötselplan i naturreservatet Bosarve.	Länsstyrelsen noterar att GBF tillstyrker förslaget till nytt beslut och skötselplan
Onaturligt förekommande trädarter	GBF framför att tysklönn och bok, vilka båda förekommer i reservatet, inte är naturligt	Länsstyrelsen delar GBF:s synpunkter vad gäller tysklönn och invasiva arter. Redan i remissversionen framgick att

	förekommande på Gotland och att tysklönnen är svagt invasiv. GBF anser därför att de båda trädslagen ska tas bort helt ur reservatet. GBF framför vidare att även andra invasiva, främmande arter, som i framtiden påträffas i reservatet, ska tas bort.	tysklönn ska röjas bort ur reservatet och att länsstyrelsen har rätt att bekämpa invasiva arter för att uppfylla syftet med reservatet. Länsstyrelsen har nu förtydligat detta genom att lägga till ett stycke om invasiva arter i skötselplanen och under motiveringen till beslutet. Länsstyrelsen bedömer inte att boken i dagsläget hotar naturreservatets värden och den får därför finnas kvar, förutsatt att den inte breder ut sig för mycket.
Artlistan	GBF framför att listan med naturvårdsintressanta arter bör kompletteras. De anser vidare att det ska anges i artlistan att spillkråka och halsbandsflugsnappare ingår i EU:s fågeldirektiv, eftersom Bosarve naturskog är ett Natura 2000-område.	Länsstyrelsen har kompletterat listan med de arter GBF har föreslagit. Länsstyrelsen har inte angett att spillkråka och halsbandsflugsnappare ingår i EU:s fågeldirektiv eftersom Natura 2000-området inte är utpekade enligt fågeldirektivet, utan endast enligt art- och habitatdirektivet.
Trafikverket		
Övergripande synpunkt	Trafikverket har inget att erinra mot förslaget till nytt beslut och skötselplan	Länsstyrelsen noterar att Trafikverket inte har något att erinra mot förslaget till nytt beslut och skötselplan
Skanova		
Övergripande synpunkt	Skanova har inget att erinra mot förslaget till nytt beslut och skötselplan	Länsstyrelsen noterar att Skanova inte har något att erinra mot förslaget till nytt beslut och skötselplan
Skogsstyrelsen		
Övergripande synpunkt	Skogsstyrelsen har inget att erinra mot förslaget till nytt beslut och skötselplan	Länsstyrelsen noterar att Skogsstyrelsen inte har något att erinra mot förslaget till nytt beslut och skötselplan

Motivering till beslutet

Synnerliga skäl för delvis upphävande av tidigare beslut

Naturreservatet Bosarve naturskog ska enligt skötselplanen från 1980, som är kopplad till beslutet, utvecklas i princip fritt. De enda åtgärder som tillåts är röjning av stigen som löper genom reservatet, samt iordningställande av parkeringsplats och bänkbord. Även den öppna hagmarken ska enligt skötselplanen få växa igen till skog.

Syftet med förvaltningen var vid inrättande av naturreservatet 1980 att bevara ett bestånd av gammal mäktig tallskog (föreskrift D. a) i beslutet). Syftet med reservatsbildningen var enligt skötselplanen från 1980 att bevara den mäktiga, resliga barrskogen från mänskliga ingrepp för att sträva mot ett urskogsliknande tillstånd. Värdet med en opåverkad skog ur botanisk och skoglig synpunkt skulle beaktas, jämte värdet för faunan som nyttjar skogen som närings- och häckningsmiljö, t.ex. rovfåglar och hålbbyggande fåglar.

I detta reviderade beslut inför länsstyrelsen skötsel av naturreservatet i form av bete, röjning, plock- och luckhuggning. Länsstyrelsen ändrar även syftet med reservatet i vissa delar. En sådan förändring betraktas som ett delvis upphävande av naturreservatet. Det förutsätter därmed att det finns synnerliga skäl, enligt 7 kap 7 § miljöbalken.

De synnerliga skälen för länsstyrelsens beslut är att skötselinriktningen och delar av reservatets syfte i det gamla beslutet på sikt bedöms missgynna:

1. delar av syftet med att naturreservatet bildades,
2. flera av områdets sällsynta arter och
3. de ingående naturtyperna enligt art- och habitatdirektivet i Natura 2000-området.

De tre punkterna beskrivs mer ingående nedan. Till beslutet bifogas en konsekvensutredning, bilaga 4, för upphävandet av det tidigare reservatsbeslutet.

Syftet med att naturreservatet bildades

En del av det ursprungliga syftet med att naturreservatet bildades var att bevara ett bestånd av gammal mäktig tallskog. Utvecklingen i reservatet går idag mot en blandskog av löv och gran. Avsaknaden av störning i kombination med den bördiga marken gör att det helt saknas föryngring av tall. De tallar som finns är mycket gamla och på sikt, om ingen tallföryngring kommer upp, kommer tallen att försvinna ur reservatet. Länsstyrelsen gör bedömningen att det inte går att bevara ett så stort tallinslag i skogen som finns idag utan drastiska skötselåtgärder som skulle påverka många andra naturvärden negativt. Länsstyrelsen bedömer dock att det med skonsamma skötselmetoder, såsom bete, röjning och lokal

markstörning, går att bevara ett visst inslag av tall i barrskogen. Länsstyrelsen väljer därför att ändra syftet till att endast bevara ett inslag av tall i barrskogens trädskikt. Länsstyrelsen väljer också att införa skötsel i reservatet för att uppnå detta syfte; bete, röjning, plockhuggning, luckhuggning och lokal markstörning.

Områdets sällsynta arter

Till områdets kända, sällsynta arter hör främst svampar, både marksvamp och epifytiska svampar (lever på träd). En förteckning av alla kända sällsynta arter finns i skötselplanen under punkt 11. Tre av dessa svampar är unikt knutna till tall; talticka, slät taggsvamp och skrovlig taggsvamp. Av dessa omfattas både slät och skrovlig taggsvamp av åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP). För att kunna bevara dessa arter i reservatet krävs att tallen finns kvar. Av samma skäl som specificeras i stycket ovan har länsstyrelsen därför beslutat att införa skötsel i reservatet.

Marksvamp, både de som är knutna till gran och tall i barrskogen och de som växer i den öppna hagmarken, gynnas av skötsel i form av bete, röjning och viss plock- och luckhuggning. Ett allt för tätt trädskikt och ett allt för tjockt förnalager missgynnar svampens fruktkroppar. Av detta skäl har länsstyrelsen därför beslutat att införa skötsel i reservatet.

De ingående naturtyperna enligt art- och habitatdirektivet i Natura 2000-området

Naturreservatet Bosarve naturskog ingår i nätverket Natura 2000 under namnet Bosarve i Lye. Vid Sveriges inträde i EU år 1995 var hagmarken i norra delen av naturreservatet redan instängslad och betad. Vid inträdet i EU hyste Natura 2000-området Bosarve i Lye med andra ord cirka 0,4 hektar kalkgräsmark (6210), vilket också har rapporterats in till EU. Sverige har därför åtagit sig att bevara denna naturtyp inom området och att den inte ska minska. För att bevara kalkgräsmarken i gynnsamt tillstånd krävs bete, röjning och viss plockhuggning av träd. Av detta skäl har länsstyrelsen beslutat att införa skötsel i reservatet. Av samma skäl har länsstyrelsen lagt till bevarandet av en hävdad, naturlig gräsmark i reservatets syfte (punkt 3) samt bevarandet av de ingående naturtyperna i art- och habitatdirektivet som förekommer i reservatet (punkt 4).

Invasiva arter

Invasiva arter är ett stort hot mot biologisk mångfald då de kan konkurrera ut inhemska arter, förändra näringskedjor eller helt förändra naturmiljöer.

Konsekvenserna av invasiva arter på naturmiljön har först på senare år studerats och idag finns större och mer lättillgänglig kunskap om förebyggande åtgärder och bekämpning av invasiva arter. Det kalla klimatet i Sverige har tidigare haft en positiv verkan då flera invasiva arter inte har klarat etablera sig, men med en ökad globalisering och handel i kombination med klimatförändringar finns det en risk att det kommer bli ett vanligare problem i framtiden.

Konsekvenserna av invasiva arter inom Europa har varit så omfattande och kostsamma att en EU-förordning (1143/2014) om invasiva arter trädde i kraft 2015, följt året därpå av en unionsförteckning över arter som måste begränsas inom medlemsländerna. I och med den nya förordningen har Sverige även åtagit sig att:

1. Förebygga nya introduktioner
2. Främja tidig upptäckt och snabb utrotning av nya förekomster
3. Hantera de arter som redan fått bred spridning

Unionsförteckningen innehåller invasiva arter vilka redan är etablerade inom Europa men den kommer att uppdateras vid behov, varav fler arter förväntas bli inkluderade i framtiden.

Av ovanstående skäl har länsstyrelsen möjliggjort bekämpning av invasiva arter i beslutet, för att uppnå syftet med naturreservatet.

Miljökvalitetsmål

Beslutet ger ett långsiktigt skydd och en ändamålsenlig skötsel till en skog och en hagmark med höga naturvärden. Beslutet bidrar därmed till att uppfylla miljökvalitetsmålen *Levande skogar*, *Ett rikt odlingslandskap* och *Ett rikt växt och djurliv*.

Beslutet bidrar även indirekt till att uppfylla andra miljökvalitetsmål. Gamla barrskogar lagrar in stora mängder kol i både träden och marken och sänker därigenom koldioxidhalten i atmosfären. Detta motverkar växthuseffekten. Bevarandet av gammal skog bidrar därmed till att uppfylla miljömålet *Begränsad klimatpåverkan*.

Intresseprövning

Bildande av naturreservat är en fråga som är angelägen för det allmänna, och som syftar till att uppfylla nationella och internationella mål om biologisk mångfald och ekosystem. Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark och vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses (7 kap. 25 § miljöbalken).

Andra sakförhållanden

Länsstyrelsen bedömer att beslutet går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser samt med Bygg Gotland – Översiktsplan för Gotlands kommun 2010–2025. Beslutet överensstämmer med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Upphävande av naturreservat

Enligt 7 kap. 7 § miljöbalken får länsstyrelsen helt eller delvis upphäva ett beslut om naturreservat som länsstyrelsen har meddelat, och/eller dess ingående A- och B-föreskrifter, om det finns synnerliga skäl.

Föreskrifter och skälen för beslut

Enligt 7 kap. 5 § miljöbalken ska skälen för beslutet anges, i beslutet om att bilda naturreservat. Om det senare visar sig finnas nya skäl får länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Enligt samma paragraf ska det i beslutet också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen, om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Skötselplan

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård. En skötselplan skall ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Förvaltare av naturreservatet

Enligt 21 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd är länsstyrelsen förvaltare av naturreservatet om förvaltningen inte överläts.

Intresseprövning

Varje medborgares egendom är tryggad genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad, utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna

intressen (2 kap. 15 § 1 st. regeringsformen). Hänsyn tas till enskilda intressen vid prövning av frågor om skydd av områden. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses. (7 kap 25 § miljöbalken). Utgångspunkten för naturreservat är att ingrepp som motiveras av hänsyn till naturvårds- och miljöintressen betraktas som angelägna allmänna intressen (Prop.1997/98:45, del 2, s. 97). Likaså anges i förarbetena att inskränkningen i den enskildes rätt kan gå långt i syfte att skydda miljö och natur.

Beskrivning av naturreservatet

Bosarve naturskog utgörs av ett litet naturskogsområde längs med landsvägen mellan Garda och Lye. Största delen av området består av högvuxen och grov barrskog. De grövsta träden har en stamdiameter i brösthöjd kring 70 cm och är i åldern 160–230 år. I nordvästra delen av området finns en öppen hagmark som bitvis övergår till en trädklädd betesmark. Hela området har en historik som betad utmark och träd har under lång tid huggits i skogen för ved och virke. På 1990-talet stängslades hagmarken i norra delen av naturreservatet in och har betats av får sedan dess. År 2017 stängslades hela reservatet in för bete i en fälla.

Barrskogen i reservatet har sedan länge lämnats utan skötsel och är därför tät med ganska gott om död ved. Det äldre trädsiktet i barrskogen består främst av tall och gran med inslag av björk och hassel. Många av de äldre barrträden har bohål och flera av tallarna hyser den sällsynta svampen tallticka. I det yngre skiktet växer främst lövträd och buskar, såsom hassel, ek, oxel, ask, björk, bok, tysklönn och lönn. Det finns även föryngring av gran, men inte av tall.

Vegetationen i den öppna hagmarken består av en betespräglad hagmarksflora, med växter som backtimjan, liten blålocka, fältsippa, slätterfibbla och mandelblom. Här finns även en artrik marksvampsflora av främst hagvaxskivlingar och fingersvampar. Vegetationen i skogen är en blandning av kalkgynnade och kalkskyende växter, på grund av att sanden skapar inslag av kalkfattiga miljöer. Här växer bl.a. vitsippa, blåsippa, skogssallat, ekorrbar, svinrot, skogskovall, kruståtel, ormbär och örnbräken. Söderut växer även ris av blåbär och lingon. Här växer också en artrik marksvampsflora med många sällsynta arter som är knutna till den skogliga kontinuiteten, sanden, kalken och beteshistoriken.

I nordvästra hörnet av reservatet finns en parkeringsyta inramad av en bandtun och med en stätta in i reservatet. Här står även ett fikabord.

Upplysning

I naturreservatet Bosarve naturskog finns inga föreskrifter för allmänheten (så kallade ordningsföreskrifter) om rätten att färdas och vistas inom området och om ordningen i övrigt inom området. I reservatet gäller allemansrätten. Länsstyrelsen bedömer att det är tillräckligt och att ytterligare inskränkningar genom ordningsföreskrifter inte är nödvändigt.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Cecilia Schelin Seidegård med naturvårdshandläggare Ingrid Thomasson som föredragande. I den slutliga handläggningen har även kulturmiljöhandläggare Katarina Amér, jurist Ulrika Thorsén, åtagandeplanhandläggare Linnea Hoas, naturvårdshandläggarna Sixten Johansson och Magnus Martinsson, naturvårdsförvaltarna Tomas Johansson, Lena Lavergren och Malin Wred och friluftslivssamordnare Mattias Vejlens deltagit.

Cecilia Schelin Seidegård
Landshövding

Ingrid Thomasson

Bilagor

1. Hur du överklagar beslutet
2. Karta till beslutet
3. Skötselplan
4. Konsekvensutredning

Bilaga 1

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga beslutet hos Regeringen. **Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen i Gotlands län, 621 85 Visby. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till gotland@lansstyrelsen.se.** Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till Regeringen.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Regeringen som beslutar om tiden kan förlängas eller inte. Om någon annan part överklagar beslutet, till exempel en kommun eller annan myndighet, är tiden **tre veckor från det datum som står på beslutet**.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer
- adress till bostaden
- telefonnummer där du kan nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

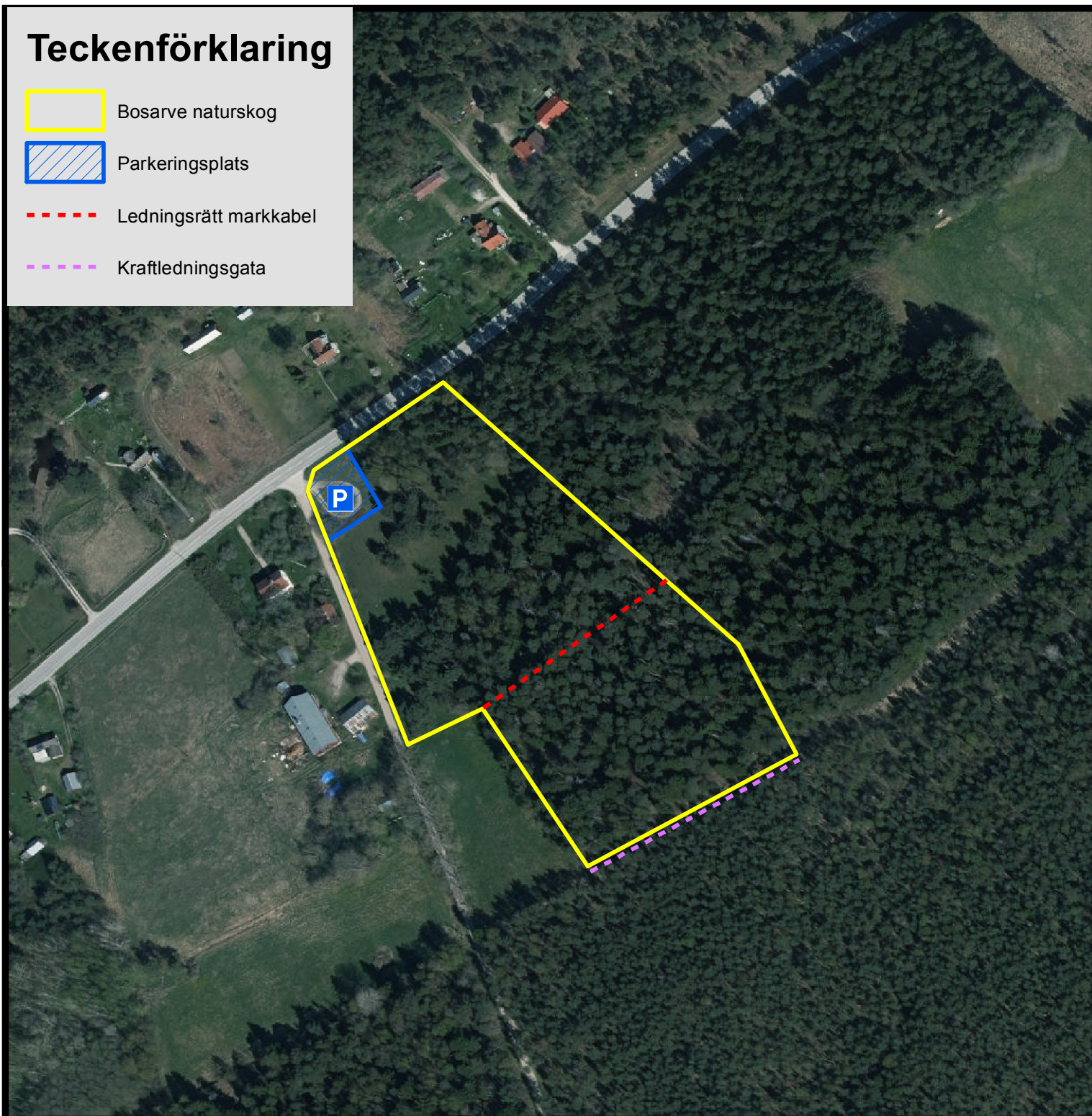
Behöver du veta mer om hur du ska göra, går det bra att ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-223 90 00. **Fråga efter den som varit föredragande i beslutet.**

Karta tillhörande beslut om naturreservatet Bosarve naturskog

Teckenförklaring

- Bosarve naturskog
- Parkeringsplats
- Ledningsrätt markkabel
- Kraftledningsgata

0 50 100 200 meter

1:2 500

Skötselplan för naturreservatet Bosarve naturskog

1. Beskrivning av området

Allmänt

Bosarve naturskog, ett litet, besöksvänligt naturreservat, ligger beläget längs med landsväg 144 precis på gränsen mellan Lye och Garda socknar. Det utgörs till största delen av grov barrblandskog på bördig, sandig mark. I nordväst finns en välhävdd hagmark, delvis öppen och delvis trädklädd.

Reservatet, som omges av skog, mindre åkermark och bebyggelse, ligger på gränsen mellan det stora barrskogsbältet från Fröjel till Kräklingbo och det mer öppna jordbrukslandskapet söder om Lye. Skogslandskapet runt omkring reservatet innehåller stor andel ungskog och liten andel skyddad skog. Skogsarealen har även minskat i området, då en del skog lagts om till åker och betesmark. I direkt anslutning till reservatet i nordost finns en gammal skog av liknande karaktär som skogen inne i naturreservatet.

Historisk markanvändning

Skattläggningen år 1700

Bosarve naturskog har varit skogb eklädd under lång tid. Både skogens struktur och de sällsynta arter som lever här bekräftar det. Men de första skriftliga källor vi har av skogen börjar med skattläggningen, som i Lye socken genomfördes år 1700. Enligt skattläggningskartan (fig. 1) var skogen uppdelad på två skiften. Den största delen av det nuvarande reservatet, den södra halvan, tillhörde då Bosarve gård som ligger strax öster om Lye kyrka. Nordvästra delen av reservatet, där hagmarken ligger idag, tillhörde kyrkan. Skattläggningen från båda skiftena berättar samma historia; en skog där träden endast nyttjades som brännved och där betet var magert. Detta visar på en markanvändning som var gemensam med många skogar på den tiden, dvs plockhuggning och extensivt bete.

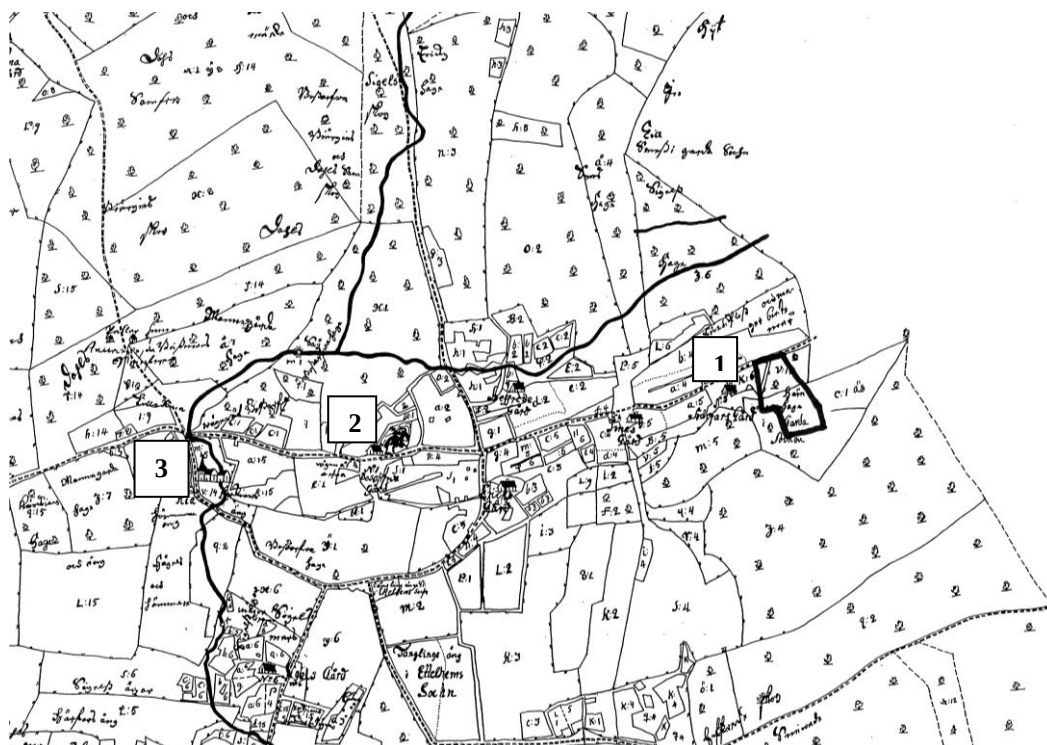

Fig. 1. Skattningskarta från Lye socken år 1700. I öster är Bosarve naturskog (1) inritad med reservatsgränsen. I kartan syns också Bosarve gård (2) och Lye kyrka (3) i väster.

1930-talet

På flygbilden i den ekonomiska kartan från 1930-talet (fig. 2) är största delen av reservatet fortfarande skogsbeklätt, men hagmarken i nordvästra hörnet är nu öppen och en liten bit av reservatets västra hörn har tagits i bruk som åker. Det är troligt att både skogen och den öppna marken (förutom åkern) vid denna tid fortfarande användes till bete och att man högg ved och timmer i skogen.

Det som också är tydligt på den ekonomiska kartan från 1930-talet är att reservatet nu i sin helhet tillhör gården Bosarve, något som troligtvis skedde vid laga skifte i slutet av 1800-talet.

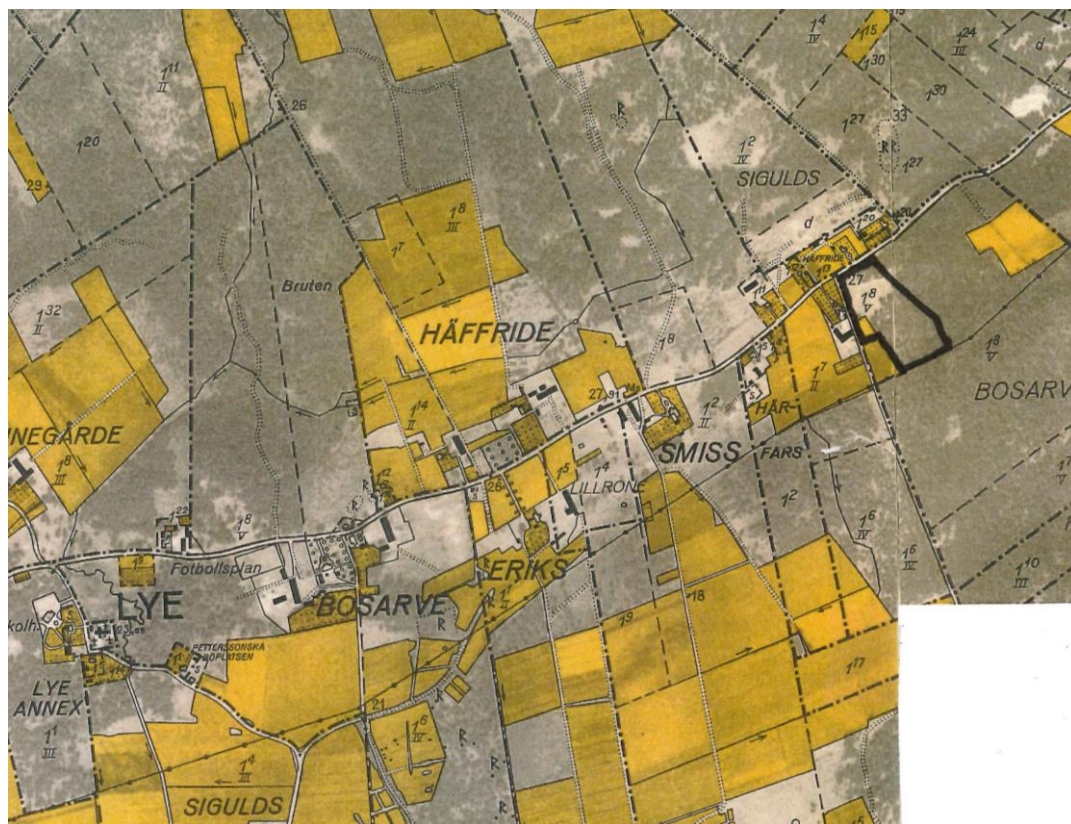

Fig 2. Ekonomiska kartan från 1939–40. (Flygfotograferingen gjordes 1933–34.) Bosarve naturskog är inritad med svart gräns i öster. I väster syns både Bosarve gård och Lye kyrka.

1960–80-talet – naturreservatet Bosarve bildas

1968 föreslog dåvarande Skogsvårdsstyrelsen att det nuvarande reservatet skulle avsättas som naturreservat. Syftet var att bevara ett av de få bestånden av gammal mäktig tallskog som fanns kvar på Gotland. Marken, som då tillhörde Bosarve gård, styckades av till fastigheten Lye Bosarve 1:21 och köptes år 1971 in av staten. Naturreservatet Bosarve bildades av länsstyrelsen år 1980 och var 2,5 hektar stort, varav den egentliga värdekärnan omfattade ca 1,5 hektar.

För att trygga ändamålet med naturreservatet så beslöt länsstyrelsen att hela reservatet skulle lämnas till fri utveckling, förutom underhåll av en naturstig och en parkeringsplats. Även den öppna hagmarken skulle tillåtas växa igen och utvecklas till tallskog med tiden. Eftersom naturreservatet redan vid bildandet ansågs vara för litet för att bevara skogens naturvärden på lång sikt, knöts ett avtal med ägaren av den intilliggande skogen nordost om reservatet. Skogsägaren förband sig mot en årlig avgift att inte avverka en ”skyddskappa” till reservatet på drygt en hektar.

1990-talet och framåt – skötselinriktningen ändras

År 1993 stängslades hagmarken in och började betas av får. Sedan dess har hagmarken betats årligen.

På 2000-talet såg länsstyrelsen att inriktningen på skötseln behövde förändras ännu mer. Syftet med reservatet var fortfarande att bevara en tallskog, men i verkligheten höll skogen på att utvecklas till en blandskog med lövträd och gran. Dessa trädslag har gynnats av den frodiga marken och att skogen har lämnats till fri utveckling under lång tid. Tallen har inte kunnat föryngra sig under dessa förhållanden och höll därför på att minska. Våren 2017, i samband med att ett nytt beslut med skötselplan arbetades fram, stängslades hela reservatet in i en fålla.

År 2007 upphörde det avtal om en ”skyddskappa” i anslutning till reservatet som togs fram vid reservatets bildande.

Det finns många grova och gamla tallar i Bosarve naturskog, men i det yngre trädskiktet växer bara löv och gran

Geologi och hydrologi

Området är relativt plant och ligger beläget på sandig mark. Marken är mestadels frisk, med en torrbacke i hagmarken. Inga vattendrag eller diken rinner igenom marken, men ett mindre vattendrag löper strax söder om reservatet.

Vegetation

Hagmarkens fältskikt domineras av hagmarksväxter som backtimjan, liten blåklocka, fältsippa, slätterfibbla och mandelblom, samt flera olika hagmarkssvampar såsom hagvaxskivlingar och fingersvampar. Trädskiktet i hagmarken är koncentrerat till ett område i norr och ett område i söder. I den norra delen växer lönn, björk, hassel, ek, sälg, ask, tall och gran. Under granarna och tallarna växer rödbrun jordstjärna. I den södra delen, som var åker på 1930-talet, växer främst tall med inslag av någon gran och med tre hamlade askar. I den öppna hagmarken växer spridda tallar.

Skogens trädskikt kan delas in i ett äldre skikt och ett yngre skikt. I det äldre skiktet dominerar tall och gran, med inslag av björk och hassel. I det yngre skiktet växer hassel, ek, oxel, ask, björk, bok, tysklönn och lönn. Det finns ett stort inslag av döda träd, de flesta av dem gamla tallar eller granar.

Fältskiktet i skogen är en blandning av kalkgynnade och kalkskyende växter. Berggrunden är kalkrik, men sanden skapar inslag av kalkfattiga miljöer. Här växer bl.a. vitsippa, blåsippa, skogssallat, ekorrbär, svinrot, skogskovall, kruståtel, ormbär och örnbräken, samt ris av blåbär och lingon. Här växer också en artrik marksvampsflora med många sällsynta arter som är knutna till den skogliga kontinuiteten, sanden och kalken.

Rödbrun jordstjärna, Gotlands landskapssvamp, växer i gamla kalkbarrskogar

Naturvärden

Hela skogen klassas som värdekärna då den är gammal och har en lång skoglig kontinuitet. Den bördiga marken gör att många av de gamla träden är mycket grova och högvuxna. Det gynnar många fåglar som är beroende av boträd. Flera av de grova och gamla träden har dött och är nu värdefulla livsmiljöer för insekter och svampar.

Skogen hyser en rik marksvampsflora med flera sällsynta arter, varav två ingår i åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP); slät och skrovlig taggsvamp. Trots inslaget av fattiga sandmiljöer så är skogen att klassa som en kalkbarrskog, något som fynden av marksvamparna bekräftar. Kalkbarrskog är en prioriterad naturtyp enligt både den nationella och den regionala strategin för formellt skydd av skog. Det är även en internationellt hotad naturtyp.

Hagmarken hyser också en artrik marksvampsflora med framför allt hagvaxskivlingar och fingersvampar. Här återfinns den sällsynta hagmarkssvampen liten diskroksvamp.

Flera olika hagmarkssvampar växer i hagmarken

Naturtyper

Bosarve naturskog har delats in i naturtyper enligt art- och habitatdirektivet. Denna indelning ligger till grund för reservatets skötselområden och kommer senare utgöra grunden för uppföljningen av naturvärdena i reservatet.

Inom Bosarve naturskog finns följande naturtyper (se även fig. 3):

6210 kalkgräsmark

9010 taiga

9070 trädklädd betesmark

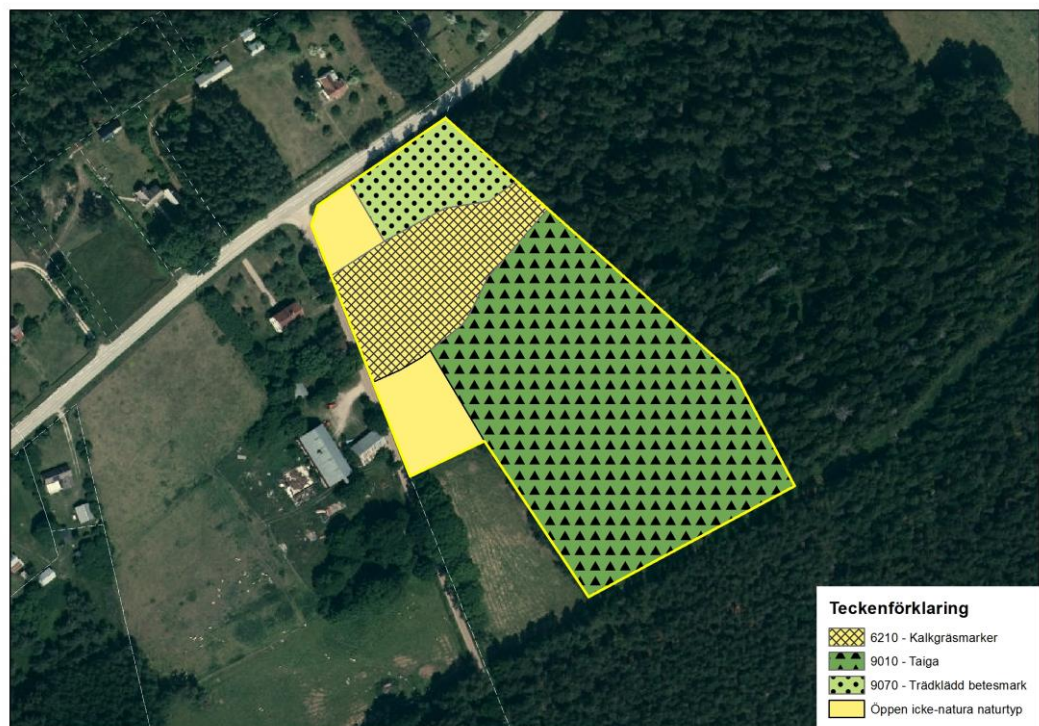

Fig 3. Naturtyper i Bosarve naturskog enligt art- och habitatdirektivet.

Ekosystemtjänster

Den artrikedom som är funnen i Bosarve naturskog tyder på ett friskt och motståndskraftigt ekosystem som kan bidra med viktiga funktioner för den omkringliggande naturen och klimatet. En stor mångfald av växter och djur försäkrar oss tillgång till alla nyttor arterna bidrar med i ekosystemen och som vi är beroende av, såsom pollinering, nedbrytning och näringsåterförsel, jordbearbetning, predation av skadedjur på grödor och plantor och tillväxt av skogen genom mykorrhizasvampar.

Reservatet har också en viktig funktion genom att binda kol, både i träden och i marken, något som tillsammans med andra kolfällor minskar koldioxidhalten i atmosfären. Skogen och träden bidrar även till ett gynnsamt lokalklimat.

Byggnader och anläggningar

Det går en telekabel i marken genom reservatet enligt sträckning i beslutskartan, bilaga 2. Utanför men i direkt anslutning till reservatet i söder går en kraftledning.

Tillgänglighet

Naturreservatet är tillgängligt från landsväg 144 genom en parkeringsyta i nordvästra hörnet. Där finns också ett bänkbord och en informationsskylt, samt en stätta in i reservatet. Reservatet ligger vid busshållplatsen ”Smiss”.

Friluftsliv

Det finns en stig som går från det nordvästra till det sydöstra hörnet i reservatet. Där stigen korsar staketet finns stöttor utplacerade. Troligtvis används området för skogspromenader av närboende.

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Generella riktlinjer

Alla åtgärder ska göras med försiktighet så att markskador inte uppkommer.

Stängsling och bete

Hela reservatet har en historik av bete långt tillbaka i tiden och skogen har bitvis en struktur som påminner om ett traditionellt skogsbete. Mellan åren 1993 och 2016 har hagmarken betats årligen med lamm. Sedan våren 2017 är hela reservatet instängslat med lammnät och bandtun i en fålla.

Målsättningen är att hela reservatet betas årligen. Det bästa för reservatets naturvärden vore om betet koncentrerades till den öppna hagmarken och att skogen endast betades extensivt, något som troligen kommer ske automatiskt då växtligheten i hagmarken är mer smaklig för djuren än inne i skogen.

Målsättningen med betet i skogen är att slyuppslag hålls efter, förnaskiktet hålls nere och trampet från djuren orsakar en viss störning i marken som ska gynna tallföryngring. Målsättningen med betet i hagmarken är att gräsmarken hålls välhävdat, med en artrik flora av kärlväxter och marksvampar. Det får gärna uppstå mindre sandblottor.

Invasiva arter

I nuläget är det omöjligt att säga vilka invasiva arter som kan komma att utgöra en risk för naturreservatet och Natura 2000 området och därför kan inte heller skötselåtgärderna som riktas mot den invasiva arten specificeras. Länsstyrelsen beslutar att beprövade skötselåtgärder för att förebygga, begränsa och bekämpa en

invasiv art är tillåtet för att uppnå syftet med naturreservatet, vilket även överensstämmer med Natura 2000-områdets ingående arter och naturtyper.

En art i Bosarve naturskog som till viss del uppvisar ett invasivt beteende är tysklönn. Tysklönnen är inte en inhemsk art på Gotland och på vissa delar av ön sprider den sig snabbt i skogarna, med risk att den tränger ut inhemska arter. Därför ska tysklönn helt röjas bort ur naturreservatet, vilket också framkommer av de föreslagna skötselåtgärderna nedan i skötselområde 2 (skogen).

Bok, som också växer i Bosarve naturskog, är inte heller ett naturligt förekommande träd på Gotland. Det är dock en inhemsk art i Sverige och förutsatt att boken inte tar över och breder ut sig i reservatet så får den finnas kvar som en variation i trädsiktet.

Skötselområden

Reservatet är indelat i tre skötselområden. Avgränsningen av skötselområdena framgår av kartan nedan, figur 4.

Skötselområdena är:

1. Hagmarken
2. Skogen
3. Parkeringsytan

Fig 4. Karta med skötselområden

Skötselområde 1. Hagmarken (0,8 hektar)

Beskrivning

Den centrala delen av skötselområdet består av en helt öppen, mager och artrik gräsmark. I det norra och södra hörnet av skötselområdet är betesmarken trädklädd. I den norra delen växer lönn, björk, hassel, ek, sälg, ask, gran och tall. I den södra delen, som på 1930-talet var åkermark, växer främst tall, med inslag av någon gran och tre hamlade askar. Hagmarken betas årligen av lamm och är väl avbetad efter en betessäsong.

Bevarandemål

Den centrala delen av hagmarken är öppen och välhävddad, även om betetrycket med fördel kan variera mellan åren. Det får gärna förekomma sandblottor. De trädklädda delarna är öppna till halvöppna och luckiga. De ökar inte i utbredning på bekostnad av den öppna hagmarken. Det finns flera olika trädslag i de trädklädda delarna och just variationen skapar miljöer som gynnar både insekter och fåglar. Visa träd utvecklas till grova och vidkroniga hagmarksträd. Det förekommer hamlade lövträd.

Skötselåtgärder

Kontinuerligt bete, men gärna något betesfritt år emellanåt eller variation i antal betesdjur. Plockhuggning och hamling av träd och röjning av buskar vid behov för att uppnå målbilden. Lågt hängande tallgrenar i den öppna hagmarken kan behöva kapas för att gynna markfloran. I framtiden kan det bli aktuellt att gynna trädförnygring om det inte kommer upp naturligt. I dagsläget finns dock inget behov.

Skötselområde 1 – Öppen hagmark med unga tallar

Skötselområde 1 – Den trädklädda hagmarken i norr

Skötselområde 1 – Den trädklädda hagmarken i söder, med hamlade askar längs med staketet

Skötselområde 2. Skogen (1,6 hektar)

Beskrivning

Gammal och grov barrblandskog på bördig sandmark. Ett äldre trädskikt av tall, gran, björk och hassel och ett yngre trädskikt av hassel, ek, oxel, rönn, gran, ask, björk, bok, tysklönn och lönn. Spridda buskar av slån och en förekommer. Det finns ett stort inslag av döda träd, de flesta av dem gamla tallar eller granar, samt flera boträd. Träd- och buskskiktet tätar mer och mer då skogen har stått orörd länge. Lövträden får en allt större utbredning i området. Den norra kanten av skötselområdet, en bård ut mot den öppna hagmarken, består av yngre tallar där det varit öppen mark på 1930-talet. Fältskiktet i skogen är en blandning av kalkgynnade och kalkskyende växter. Berggrunden är kalkrik, men sanden skapar inslag av kalkfattiga miljöer.

Bevarandemål

En högväxt, flerskiktad barrskog med inslag av olika lövträd och buskar. Variationen av lövträd och buskar skapar olika livsmiljöer som gynnar mångfalden av t.ex. fåglar och insekter. Skuggande och konkurrenskraftiga trädslag som bok utgör endast ett litet inslag för att inte konkurrera ut andra lövträd. Tysklönn förekommer inte alls.

I skogen finns spridda luckor och gläntor. Tallen utgör ett inslag i trädskiktet och det finns tallföryngring i luckorna. Död ved förekommer ganska rikligt, men den utgör ingen risk eller något större hinder för betesdjuren. Störning förekommer i form av tramp och bete. Norra kanten utgör en gradvis övergång till den öppna betesmarken, med luckor och brynmiljöer.

Skötselåtgärder

Som en första åtgärd görs en mindre röjning av unga lövträd, ung gran och buskar, för att öppna upp igenväxta gläntor och glesa ut den bitvis täta undervegetationen. I denna första röjning tas all tysklönn bort. Därefter sker återkommande röjningar vid behov.

Försiktig plockhuggning kan behöva ske av framför allt medelålders gran och lövträd, men det ska göras sparsamt då behovet inte är stort. Även viss plockhuggning i den norra kanten ut mot den öppna betesmarken kan behöva ske för att skapa brynmiljöer.

Bete sker extensivt enligt de generella riktlinjerna för stängsling och bete ovan. Om störningen från bete och tramp inte är tillräcklig för att få upp tallföryngring behövs mekanisk störning, t.ex. krattning eller fläckbränning.

Skötselområde 2 – Äldre trädsikt av grova barrträd, yngre skikt av löv

Skötselområde 2 – Gott om död ved av hög kvalitet

Skötselområde 2 - Delar av skogen har karaktär av skogsbete

Skötselområde 3. Parkeringsytan

Beskrivning

Naturreservatet är tillgängligt från landsväg 144 genom en parkeringsyta i nordvästra hörnet (skötselområde 3 i kartan, figur 4). Här finns en grusad vändplan för bil, ett bänkbord, en informationsskylt om reservatet och en stätta in i reservatet. Reservatet ligger vid busshållplatsen ”Smiss”.

Bevarandemål

- Reservatet är tillgängligt från landsvägen genom en parkeringsyta i nordvästra hörnet (skötselområde 3 i kartan, figur 4).
- Parkeringsytan är öppen och tillgänglig.
- På parkeringsytan finns en grusad vändplan för bil, ett bänkbord, en informationsskylt om naturreservatet och en stängselgenomgång in till naturreservatet.
- Eventuellt finns även ett bänkbord inne i hagmarken i anslutning till parkeringsytan.
- Under betessäsongen finns en informationsskylt om att det går betande djur i reservatet.

Skötselåtgärder

Parkeringsytan underhålls vid behov genom röjning av gräs, sly och buskar och genom upprustning av vändplanen. Informationsskylten till reservatet byts ut. Bänkbordet och stängselgenomgången underhålls och byts ut vid behov. Ytterligare ett bänkbord placeras inne i hagmarken i anslutning till parkeringsytan om det finns behov.

Under betessäsong sätts en informationsskylt upp om att det går betande djur i reservatet. Syftet med skylten är att besökare ska visa hänsyn för betesdjuren.

Skötselområde 3 - parkeringsyta med bänkbord, informationsskylt och en stätta in i betesfållan.

Skötsel för friluftslivet**Beskrivning**

Det finns en stig som går från det nordvästra till det sydöstra hörnet i reservatet. Där stigen korsar staketet finns stättor utplacerade. Troligtvis används området för skogspromenader av närboende. Delar av skogen är dock tät av sly och med mycket död ved vilket gör den otillgänglig för promenader.

Hela reservatet har nyligen stängslats in. Eftersom det inte finns tydliga upptrampade stigar i reservatet mer än den ovan beskrivna är det svårt att säga om

staketet utgör ett hinder för skogspromenader i området. Det är därför viktigt att kunna utöka antalet stängselgenomgångar om det visar sig finnas ett behov från de som promenerar regelbundet i och igenom reservatet.

Målbild

- Stigen som går från det nordvästra till det sydöstra hörnet i reservatet hålls öppen.
- Längs med staketet finns ett lämpligt antal stängselgenomgångar utifrån allmänhetens behov. Det finns stängselgenomgångar i början respektive i slutet av ovan nämnda stig.
- Betet och sly- och buskröjningen i reservatet bidrar till en besöksvänlig natur som inbjuder till skogspromenader och andra friluftaktiviteter.

Skötselåtgärder

Stigen genom reservatet röjs löpande vid behov. Stängselgenomgångarna i början och i slutet av stigen underhålls och byts ut vid behov. Eventuellt placeras nya stängselgenomgångar ut om det finns behov från de som promenerar regelbundet i och igenom reservatet.

3. Information

Information om reservatet ska finnas på en informationstavla i reservatet samt på länsstyrelsens hemsida och på Naturvårdsverkets sida ”skyddad natur”.

4. Bränder och brandbekämpning

Bränder inom naturreservatet ska släckas enligt gällande lagar. Släckningsarbete sker med försiktighet och i samråd med reservatsförvaltaren.

5. Jakt

Rätten till jakt inom reservatet inskränks inte av reservatsbeslutet. Jaktutövandet får dock inte ske i strid med reservatsbestämmelser eller skötselplan.

6. Förvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för förvaltningen av naturreservat i länet. Länsstyrelsen har ansvar för att skötseln i reservatet följer fastställd skötselplan. Länsstyrelsen har även den operativa tillsynen i naturreservat enligt 26 kapitlet miljöbalken. Det innebär att länsstyrelsen ska övervaka att föreskrifter samt eventuellt givna dispenser och tillstånd följs.

Länsstyrelsen kan teckna avtal med markägare eller annan part för utförandet av bevarande- och skötselåtgärder och/eller tillsyn. Virke eller avverkningsrester som genereras av naturvårdande skötselåtgärder, och som inte av naturvårdsskäl bör lämnas på platsen, får tillvaratas av markägaren. Vad som gäller för respektive skötselområde anges i skötselplanen.

7. Markering av naturreservatets gräns

Reservatsgränsen, tillika fastighetsgränsen, är inmätt av lantmäteriet år 2012 och utmärkt i fält.

8. Dokumentation och uppföljning

Dokumentation och övervakning skall ske i enlighet med det program som beskrivs i Naturvårdsverkets rapport ”Uppföljning av skyddade områden i Sverige”. Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder och har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av syften, bevarandemål samt gynnsam bevarandestatus.

9. Revidering av skötselplan

En översyn av skötselplan bör göras inom 20 år för att bedöma behovet av en revidering av planen.

10. Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

1 är högst prioritet, 2 och 3 prioriteras lägre.

Skötselåtgärd	Var	Vem	Prioritet
Uppdatering av informationstavlan	Skötselområde 3	Förvaltaren	1
Information på Länsstyrelsens hemsida	Länsstyrelsens hemsida	Förvaltaren	1
Bete	Skötselområde 1 och 2	Förvaltaren*	1
Röjning av lövträd, lövsly och buskar	Skötselområde 2	Förvaltaren*	2
Försiktig plockhuggning och ev. luckhuggning	Skötselområde 1 och 2	Förvaltaren*	3
Kapning av låga grenar på tallar och hamling av lövträd	Skötselområde 1	Förvaltaren*	3
Uppföljning	Hela reservatet	Förvaltaren	Löpande enligt riktlinjer

*Förvaltaren eller annan (t.ex. markägare) som förvaltaren tecknar avtal med

11. Artlista

Förteckning över känd förekomst av rödlistade arter samt vissa andra naturvårdsintressanta arter inom naturreservatet Bosarve naturskog. Förteckningen ska ses som exempel på arter som förekommer inom reservatet, d.v.s. den gör inte anspråk på att vara fullständig.

Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan fastställd av Artdatabanken 2015.

Rödlistekategori:

- RE = nationellt utdöd (regionally extinct)
- CR = akut hotad (critically endangered)
- EN = starkt hotad (endangered)
- VU = sårbar (vulnerable)
- NT = nära hotad (near threatened)
- DD = kunskapsbrist (data deficient)

Signalart är en art som signalerar höga naturvärden i skog eller betesmark. ÅGP är en art som ingår i ett åtgärdsprogram för hotade arter.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Rödliste-kategori
<i>Fåglar</i>		
<i>Dryocopus martius</i>	Spillkråka	NT
<i>Ficedula albicollis</i>	Halsbandsflugsnappare	
<i>Kärlväxter</i>		
<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	EN
<i>Hypochaeris maculata</i>	Slätterfibbla	VU
<i>Thymus serpyllum</i>	Backtimjan	NT
<i>Svampar</i>		
<i>Albatrellus citrinus</i>	Gul lammticka	VU
<i>Clavariadelphus truncatus</i>	Flattoppad klubbsvamp	NT
<i>Climacocystis borealis</i>	Trådticka	Signalart
<i>Cortinarius meinhardii</i>	Äggspindling	NT
<i>Cortinarius mussivus/russeoides</i>	Odörspindling	NT
<i>Cortinarius odorifer</i>	Anisspindling	Signalart
<i>Cortinarius venetus</i>	Olivspindling	Signalart

<i>Cortinarius violaceomaculatus</i>		VU
<i>Disciseda candida</i>	Liten diskröksvamp	VU
<i>Hygrocybe conica</i>	Toppvaxskivling	Signalart
<i>Hygrophorus discoideus</i>	Diskvaxskivling	Signalart
<i>Hygrophorus gliocyclus</i>	Slemringad vaxskivling	VU
<i>Lactarius scrobiculatus</i>	Svavelrisk	Signalart
<i>Phellinus pini</i>	Tallticka	NT
<i>Sarcodon imbricatus</i>	Fjällig taggsvamp	Signalart
<i>Sarcodon leucopus</i>	Slät taggsvamp	EN, ÅGP
<i>Sarcodon scabrosus</i>	Skrovlig taggsvamp	NT, ÅGP

12. Kartunderlag

Kartorna i skötselplanen är © Länsstyrelsen, Naturvårdsverket, Lantmäteriet, NVDB, ESRI Inc, RAÄ, SGU, SMHI, SVO, SCB, SJV, FM, Bergsstaten, SLU.

13. Källor

ArtDatabanken. 2015. *Rödlistade arter i Sverige 2015*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Länsstyrelsen i Gotlands län. 1980. *Beslut och skötselplan för naturreservatet Bosarve*, Dnr 11.121-281-71.

Länsstyrelsen Gotlands län. 2005. *Bevarandeplan för Natura 2000-området Bosarve i Lye SE0340026*.

Länsstyrelsen i Gotlands län. 2006. *Strategi för formellt skydd av skog i Gotlands län*.

Naturvårdsverket. 2010. *Uppföljning av skyddade områden i Sverige*. Rapport 6379.

Naturvårdsverket. 2006. *Åtgärdsprogram för bevarande av rödlistade fjälltaggsvampar (Sarcodon)*. Rapport 5609.

Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2017. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*.

Nitare, J. 2005. *Signalarter: indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Konsekvensutredning för delvis upphävande av beslutet om naturreservat Bosarve från den 24 november 1980, dnr 11.121-281-71

För och nackdelar för biologisk mångfald

Fördelar

Befintliga strukturer, arter och naturtyper gynnas av det delvisa upphävandet av det gamla reservatsbeslutet. Detta förklaras i beslutet under rubriken ”Synnerliga skäl för delvis upphävande av tidigare beslut”.

Nackdelar

Arealmässigt och på mycket lång sikt drabbas naturtypen taiga negativt då det ursprungliga syftet var att den öppna hagmarken skulle växa igen och utvecklas till naturskog. Den arealmässiga förlusten bedöms dock kompenseras av förhöjningen i kvalitén på naturtypen som förändringen bedöms medföra.

Ekonomisk analys

Förändrad ersättningssituation gentemot sakägare

Ingen förändring kommer att ske i ersättningssituationen gentemot sakägare. Det finns ett avtal för bete i reservatet, men antalet betesdjur kommer inte behöva förändras märkbart då fodervärdet i skogen är så magert. Ersättningsnivån i avtalet kommer därför inte att förändras på grund av det förändrade reservatsbeslutet.

Ekonomiska förpliktelser för staten i form av skötselåtagande

Det ökade skötselåtagandet handlar om återkommande röjningsinsatser, samt eventuell plock- och luckhuggning, vart 10:e till 20:e år. Varje röjningsinsats bedöms kosta mellan 30 000 och 50 000 kr i dagens penningvärde.

Påverkan på markägarens och sakägarens rättsliga ställning

Naturreservatet ägs av Naturvårdsverket. Det blir därmed inte aktuellt att återkräva någon ersättning med anledning av ändrade föreskrifter enligt 31 kap. 15 § miljöbalken.

Det bete som pågår i naturreservatet kommer att fortsätta och betesavtalets rättsliga ställning stärkas då bete nu tillåts i naturreservatet.